

Z jednání obecního zastupitelstva dne 8.9.2004

Po provedení kontroly plnění úkolů z minulého zastupitelstva byla podána informace o výstavbě kanalizace. V Pyšelicích je pokládka kanalizačního potrubí hotova z 90 %. ČOV – 30.9.2004 bude ukončen zkušební provoz, žádá se o kolaudaci. Kanalizace byla započata i v Zaječicích. Staví se přečerpávací šachta a od této se bude pokračovat větve směrem po obci až do Kovářovic, jejichž majitelé jsou zapojeni do akce. Bude dokončeno tlakové potrubí mezi přečerpávací šachtou Zaječice a šachtou na horizontu na Košíku. Pokud budou obdrženy dotace z ministerstva zemědělství, bude v Zaječicích současně pokládán vodovod.

Vodovod – položeny problémové části jako přípoje s kanalizací nebo plynovodem. Hlavní výstavba započne po obdržení dotace z MZ.

Plynovod – v Pyšelicích postaven z 95 %, stavba by měla být dokončena do konce října 2004. Výstavba plynovodu v Zaječicích – připravuje se smlouva se Středočeskou plynárenskou, je připraven projekt pro územní rozhodnutí. Stavba plynovodu v Zaječicích by měla být zahájena na jaře 2005 a skončena v r. 2006.

Problém při výstavbě sítě je prašnost neupravených komunikací. Tyto komunikace nelze upravit do finální podoby, neboť je třeba, aby si výkopy patřičně „sesedly“ a dále je třeba ještě někde uložit vodovodní potrubí. Bude nutné provést nejnutnější provizorní úpravy v některých ulicích, kde je stav prašnosti neúnosný (např. Husova).

Zastupitelé berou zprávu na vědomí.

Daň z přidané hodnoty

Na základě zákona č. 235/2004 o dani z přidané hodnoty, který vešel v platnost 1.5.2004 se obec dostává do situace, že bude muset být plátcem této daně. V současné době zjišťujeme nové informace. Obec si musí najmout daňového poradce pro přípravu přechodu na nový způsob

účtování s DPH.

OZ odsouhlasilo, aby obec Pyšely byla plátcem DPH a souhlasí též s najmutím daňového poradce.

Úprava rozpočtu

OZ bylo seznámo s úpravou rozpočtu k 31.8.2004. Tato úprava je vyvěšena na úřední desce a byla předána v kopiích k prostudování všem zastupitelům.

Různé:

Obec přijala nového instalatéra p. Petráně, bude mít na starosti ČOV, přečerpávací šachty, kanál. i vodov. řady, úpravnu vody, montáže, demontáže, kontroly vodoměrů. Z tohoto důvodu zastupitelstvo odsouhlasilo zakoupení pro obec automobilu Felicie PICKUP – starší vozidlo diesel za částku 90 tis. korun – leasing.

Dále zastupitelstvo odsouhlasilo zakoupení přívěsu o nosnosti 2,5 tuny na převážení mikrorypadla OK za cenu 66 500,- Kč včetně DPH.

Odsouhlaseno všemi hlasy přítomných žádosti stavebníků o odlišné střechy – nejsou uvedeny v normativních územních plánu (sedlové nebo valbové se sklonem 35 nebo 45 stupňů). Bylo zjištěno na základě upozornění architekta od jednoho stavebníka, že toto je v rozporu se stavebním zákonem i se závaznými regulativy. Čl. 4 obecně závazné vyhlášky obce Pyšely č.1 z r. 2002 Závazné regulativy, odst. 10, říká:

Závazné zásady prostorové regulace staveb jsou stanoveny pouze tam, kde je to účelné a v míře odpovídající podrobnosti dokumentace. Na základě tohoto odstavce obecní zastupitelstvo stanovuje území, kde je regulace nutná a území, kde nutná není. Všechny nové lokality určené k zástavbě, kde bude větší počet domů, budou muset mít zástavbovou studii v níž budou regulace posouzeny místně. V Zaječicích, Kovářovicích je situace podobná.

Souhlas 6 členů OZ, 2 proti, 1 se zdržel hlasování.

Dále OZ odsouhlasilo zvýšení poplatků ze psů o 100 % a to od 1.1.2005.

OZ odsouhlasilo nový název ulice za Pařížkovými – Topolová, dále odsouhlaseno sjednocení názvu prostřední ulice pod

sokolovnou na název Letná. OZ odsouhlasilo hrazení stravenek pro zaměstnance OÚ.

Před několika lety věnoval pan Hron obci pozemek č.p. 806/20 v k.ú. Pyšely pro výstavbu regulační stanice plynu. Tento pozemek pro stavbu stanice nebyl využit a pan Hron žádá o navrácení pozemku. Obecní zastupitelstvo souhlasí s navrácením výše uvedeného pozemku p. Hronovi s tím, že tento zaplatí náklady s převodem pozemku spojené.

JUDr. H. Gaertner nabídl obci za symbolickou cenu pozemky v k.ú. Pyšely, lokalita Za Vráží o rozloze 10 % z části pozemku č.160/1 v k.ú. Pyšely, která je zařazena změnou č. 1 ÚP obce Pyšely jako pozemek určený k výstavbě RD k trvalému bydlení. Skutečná výměra prodávaného pozemku bude uvedena ve vlastní kupní smlouvě na základě geom.plánu. Dále OZ projednalo a odsouhlasilo podmínky sepsání kupní smlouvy a hrazení nákladů s koupí pozemku spojených. OZ pověřuje starostu k dalšímu jednání.

OZ projednalo sociální a zdravotní situaci p. Kindermanna a rozhodlo upravit pro něj v obecním domě (bývalá sušárna – nevyužívaná) sociální byt.

P.Pavel Smutný informuje o stavu smlouvy s obcí Čerčany – o zabezpečení požární ochrany

(společná výjezdová jednotka). Smlouva byla pro Pyšely nevýhodná, chtěli jsme tedy smlouvu změnit a Čerčany s tímto návrhem nesouhlasily. OZ souhlasí s tím, že pyšelská výjezdová jednotka bude zasahovat tak jako doposud dle požadavků a potřeby HZS.

OZ dále projednávalo nedodržování vyhlášky o nakládání s odpady, zakládání černých skládek, pálení. OZ pověřuje p. Smutného Pavla k ukládání blokových pokut

Předsedkyně finanční komise p. Nádvorníková informuje o provedení kontroly v Pyšelském muzeu. Závady nebyly zjištěny.

M. Kolář informuje o pořádání závodů Pyšelský pašák. OZ rozhodlo předat organizátorům akce manž. Čenským malý dárek.

(oú)

Z jednání obecního zastupitelstva dne 11.10.2004

OZ projednalo a schválilo návrh na ukončení a výpověď vybraných smluv ve stavební spořitelně RAIFFEISEN v úhrnné výši max. 5 milionů korun za účelem financování výstavby kanalizace, vodovodu a plynovodu. Zastupitelstvo se dále usneslo, že na zbývající smlouvy dospoří další finanční prostředky v celkové výši cca 600 tisíc korun do roku 2005.

Dále bylo zastupitelstvo seznámeno s návrhem usnesení zastupitelstva členských obcí Svazku obcí Region Jih, který řeší způsob financování první části výstavby páteřového vodovodu, tento návrh předpokládá, že obce budou hradit podle počtu obyvatel a to cca 1 600,- Kč na obyvatele a rok po dobu 5ti let.

Financování bude následující: 40 % úvěr se zárukou Středočeského kraje, půjčka ve výši 20 % k zajištění vlastních zdrojů a dotace od Min. zemědělství ve výši 40 %. Celková cena díla – 1. etapa 48,6 mil. korun. Dokončení díla do 21.12.2004.

Po diskusi byl tento návrh přijat.

Zastupitelstvo bylo seznámeno s návrhem na kupní smlouvu s a.s. Zentiva. Předmětem kupní smlouvy je nemovitost – mechanizovaný sklad na st.p. č. 1/6 v Zaječicích (seník), který chce obec získat do svého vlastnictví. Seník bude využit jako garáže a sklady materiálu. Navrhovaná cena je 2,38 mil. Kč včetně DPH. Obec tyto pro-

středky nemá k dispozici, proto uzavře další smlouvu s fa VETA-REAL s.r.o., která tuto cenu uhradí. Obec jako kompenzaci firmě Veta Real provede v této ceně zbudování povrchu komunikací (živice) na podklady, zbudované firmou Veta Real. Jedná se o nově budované komunikace v lokalitách U hřiště, Pod Štěpníci a vpravo od silnice ze Zaječic směr Senohraby. Zastupitelstvo pověřuje starostu k podpisu příslušných smluv.

Dále OZ projednalo žádost fa STINGS a Veta Real ohledně přesunutí části veřejné zeleně, která je navržena v územním plánu na rozhraní pozemků výše uvedených firem směrem od severu k jihu. Firmy žádají o přeložení této zeleně podél státní komunikace z Pyšel do Zaječic nad Štěpníci o stejné výměře a tato zeleň bude rozložena po celé délce nových stavebních pozemků ve směru od jihozápadu k severovýchodu. Tato zeleň bude výhodnější z důvodu odstínění komunikace od zástavby rodinnými domy.

Dále zastupitelstvo odsouhlasilo kompenzaci pro pana Havlíčka Jiřího za umožnění uložení inženýrských sítí do jeho pozemku.

Paní Horáková požádala o uvolnění z funkce předsedy kulturní komise. Dále bude pracovat jako člen komise životního prostředí. Zůstává problém vyřešit obsazení funkce předsedy kulturní komise.

M. Kolář navrhuje rozšíření revizní komise o nové členy p. Gondíka a Mgr. Hav-

líčka. OZ toto bere na vědomí.

Starosta seznámil zastupitele s výsledky kontroly na OÚ Pyšely na úseku spisové služby a ověřování listin a podpisů. Závady nebyly zjištěny a byla vyjádřena spokojenost s úrovní těchto činností.

OZ dále bere na vědomí smlouvu mezi obcí Pyšely a A.R.D. Central s.r.o., který zpracovává dokumentaci na akci RESCUE CENTRUM Pyšely. Jedná se o dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení včetně vyřízení na první etapu výstavby. OZ souhlasí s podpisem této smlouvy za podmínek, že náklady za zpracování výše uvedených projektů budou hrazeny pouze z prostředků poskytnutých Krajským úřadem. Dále OZ souhlasí s podpisem smlouvy a zpracováním studie na akci Rescue Centra.

Zastupitelstvo projednalo a odsouhlasilo odprodej malého nakladače a to v ceně, za jakou byl na jaře zakoupen (cca 240 tis.korun) Tyto prostředky budou použity jako první splátka

(akontace) na zakoupení nového stroje – smykem řízeného nakladače CAT 242. Celková cena stroje je 926 tis. korun, bude splácena ve 48 splátkách bez navýšení.

Ing. Křížalová požaduje posunutí značky „Pyšely“ na Košíku. Značka bude umístěna u křížku na Košíku.

OZ dále projednalo další žádosti občanů Pyšel.

(oz)

Nariadení obce Pyšely

č. 2/2003

kterým se stanoví podmínky pro spalování suchých rostlinných materiálů

Zastupitelstvo obce Pyšely ve snaze zabezpečit čistotu ovzduší v obci a v důsledku četných stížností občanů se usneslo dne 12. listopadu 2003 podle § 102 odst. 4, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a v souladu s § 3 odst. 5 věta druhá a § 50 odst. 1 písm. h, zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, vydat toto nařízení obce:

Čl. 1

Toto nařízení stanoví na území obce Pyšely, včetně jejích místních částí - Kovářovice, Zaječice, Nová Ves a Borová Lhota- podmínky pro spalování suchých rostlinných materiálů v otevřených ohništích, zahradních krbech nebo v otevřených grilovacích zařízeních, a to s přihlédnutím zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší, hustotě obytné zástavby a charakteru osídlení obce.

Čl. 2

Suchým rostlinným materiálem se pro účely tohoto nařízení rozumí zejména listí, větve, tráva a rostlinné natě.

Čl. 3

1) Fyzické osoby, mající oprávnění k podnikání a právnické osoby mohou spalovat suchý rostlinný materiál pouze v období od 1.10. do 15.4. a pouze v pátek a v sobotu od 16.00 hodin do 21.00 hodin, při vhodných povětrnostních podmínkách a s ohledem na majitele či obyvatele sousedních nemovitostí. Tím není dotčeno oprávnění využít rostlinného materiálu jako odpadu zejména ke kompostování v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb. o odpadech, ve znění pozdějších předpisů. Kompostováním se doporučuje likvidovat i čerstvě posekanou trávu. Rostlinný materiál lze bezplatně odkládat i na sběrné stanoviště u ohrady pana Filipa Vosické- ho za obcí v pokračování Husovy ulice.

2) Spalování dřeva, dřevěného uhlí a plyných paliv určených výrobcem v otevřených ohništích, zahradních krbech, nebo v otevřených grilovacích zařízeních lze provádět po celý rok při vhodných povětrnostních podmínkách s ohledem na majitele či obyvatele sousedních nemovitostí.

Dne 6. 8. 2004 se narodila manželům **Kateřině a Arnoštu TRUNCOVÝM** ze Zaječic
dcera **Adéla**.

Blahopřejeme šťastným rodičům, přejeme všem hodně zdraví, štěstí, pohody.

Dne 8. 9. 2004 se narodil manželům **Marcele a Pavlu ŠIŇOROVÝM** z Pyšel
syn **Pavel**.

Připojujeme se ke gratulantům s přáním pevného zdraví, radosti z dětátka a hodně rodinné pohody.

Jana DUDOVÁ z Čáslavi a **Petr TULACH** z Pyšel

oznamují, že dne 18. 9. 2004 jim zazněly svatební zvony
v chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře.

*Novomanželům přejeme hodně štěstí, vzájemného porozu-
mění, zdraví a pohody.*

V měsíci říjnu oslavili svá životní jubilea tito naši spoluobčané

Paní **Milada ŠESTÁKOVÁ** z Pyšel 85 let

Paní **Drahomíra RESCHOVÁ** z Pyšel 80 let

V listopadu oslaví kulaté narozeniny

Pan **František BAREŠ** z Pyšel 80 let

Pan **Vlastimil BRUTAR** z Pyšel 85 let

Pan **František MICKA** z Pyšel 70 let

Přejeme všem jubilantům pevné zdraví, rodinnou pohodu, štěstí a spokojenost.

Z OBECNÍHO ÚŘADU

Čl. 4

Porušení povinnosti stanovené tímto nařízením obce lze posuzovat v případě fyzické osoby jako přestupek, za nějž lze uložit pokutu podle zákona o přestupcích (z.č. 200/1990 Sb. §46), nebo v případě fyzických osob majících oprávnění k podnikání a právnických osob jako jiný správní delikt, za nějž lze uložit pokutu podle zákona o obcích (z.č. 128/2000 Sb. §58 odst.4).

Osobu úmyslně narušující občanské soužití schválnostmi, nebo hrubým jednáním (např. k sousedním majitelům nemovitostí) lze postihnout podle zákona o přestupcích (z.č. 200/1990 Sb. §49)

Čl. 5

Toto nařízení obce nabývá účinnosti dnem vyvěšení, tj. 1. prosince 2003, vzhledem k tomu, že se jedná o naléhavý obecný zájem.

*Stanislav Vosický
starosta obce*

Jak to vlastně s těmi odpady je?

Třídíte? Netřídíte? Kolik platíte za popelnici? Dali nám do ulice ty barevné kontejnery! U nás ještě pořád nejsou! A stejně to sesypávají na jednu hromadu!

To jsou obvyklé věty a myšlenky, které člověku přijdou na mysl, když uvažuje o odpadech. Musíme však podotknout, že jsou to úvahy o komunálních odpadech, které produkují lidé ve městech a obcích. Tyto odpady jsou vlastně jen malým zlomkem (necelých 10 %) z celkového množ-

ství odpadů, které v naší republice vzniká (objemově nejvíc je popílků z elektráren a podobných provozů). Přesto jsou komunální odpady zcela oprávněně v centru zájmu: jejich produkce i odstraňování se totiž dotýká každého.

Většina toho, čemu říkáme komunální odpad, je tvořena obaly od potravin a různých zboží, které vyhazují lidé do koše. Najdeme mezi nimi především papír a plasty - pytlíky ze samoobsluhy, různé obaly

potravin, PET lahve od nápojů a »tetrapakové« krabice. Další podstatnou částí jsou biologické odpady: odřezky zeleniny a zbytky z vaření jídel.

Složení komunálního odpadu se liší podle toho, jestli pochází například ze sídliště, kde nemají lidé možnost se některých částí zbavit, nebo z vesnice, kde lze spálit papír nebo kompostovat biologické zbytky. Složení také závisí na spotřebitelských návycích: například

➤ v zemích, kde je zvykem pít pivo z plechovek, jsou kovy významnou složkou komunálního odpadu. Naštěstí se u nás udržuje tradice pití piva z vratných skleněných lahví.

Separace je nutná

Valnou část odpadů, které naházíme do popelnice, by bylo možno znovu zpracovat a použít – tedy recyklovat. Má to však jednu podstatnou podmínku: využitelné složky je třeba už doma v kuchyni vytrídít a pak uložit do správných kontejnerů.

Když při vaření naházíte do koše bez ladu a skladu igelitové pytlíky, slupky od brambor, pár papírů a do toho ještě suché kytky, obsah popelnice a rozbitou skleničku, už se nic z toho nebude dát použít. Vznikne ohavná směs, kterou je možné jen odvézt na skládku a zahrabat.

Pokud si však člověk dá v kuchyni trochu práce, může zajistit, aby se jednotlivé složky komunálního odpadu dostaly do svých příslušných kontejnerů neznečištěné, a tedy použitelné.

Není nutné pořizovat si nějaké speciální barevné koše, které zabírají spousty místa. Stačí mít jednu plastovou tašku, do níž dáváme plastové pytlíky od zboží, PET lahve, kelímky od jogurtů a vůbec plasty, další pytlík na papírové sáčky, časopisy atd., a třeba krabici na sklo nebo krabice od džusů a mléka. Nashromážděný vytríděný odpad prostě jednou za čas hodíte do příslušného kontejneru. Tento systém má výhodu i v tom, že zabráníte, aby vám odpady doma začaly zapáchat. Kelímky atd. totiž není třeba nějak zvlášť umývat, dnešní recyklační provozy si s tím umějí poradit. PET lahve je vhodné sešlápnout, protože zaberou méně místa, ale rozhodně není třeba odšroubovávat víčko.

Při odhazování vytríděných odpadů do barevných kontejnerů je třeba držet se pokynů, které jsou na nich obvykle umístěny: je-li na žlutém kontejneru napsáno »Pouze na PET lahve« nebo jsou na ulici umístěny kontejnery na bílé a barevné sklo, mělo by být slušností tyto pokyny dodržovat. Není to totiž nějaký rozmar, ale technologické opatření.

Jistě si kladete otázku, proč je tak nutné odpady třídit přímo ve vaší kuchyni. Podívejme se tedy, co se s vytríděnými odpady dále děje.

Svoz

Pokud »popeláři« najdou v kontejneru na plast skutečně jen plasty, a nikdo jim tam nevysype koš odpadů nebo nehodí mrtvou kočku, mají důvod k radosti. Tako-

vý kontejner je totiž vlastně naplněn cennou druhotnou surovinou, k jejímuž využití teď chybí jen pár kroků.

Především se musí odvézt k dalšímu zpracování. K tomu slouží sběrové vozy, které často jeden den svážejí papír a druhý den třeba plast. Možná to je důvodem častého tvrzení »oni to házejí zpět na jednu hromadu«. Jeli-kož je sběrový vůz velmi drahá záležitost, snaží se je firmy tímto způsobem co nejlépe využít.

Obsah kontejneru se zaveze na dotřídovací linku, kde se z něj vyberou případné nežádoucí příměsi a nevyužitelné odpady, které by ztěžovaly recyklaci (například z PET lahví se musejí pečlivě vybrat lahve vyrobené z PVC. Kdyby se totiž dostaly do recyklačního procesu, způsobily by značné technické obtíže).

Odpady se na lince roztrídí na jemnější složky. Tak třeba papír z kontejneru se dále rozděluje na novinový papír, časopisy, karton a ostatní papír, z plastů se oddělují samostatné PET lahve (dělí se na barevné a bezbarvé) a ostatní směsný plast.

Firma, nakládající s komunálním odpadem, tyto vytríděné frakce prodává dalším zpracovatelům, a tím kryje své náklady na svoz a třídění.

Každá složka neboli frakce má své vlastní další zpracování.

Z PET lahví se vyrábějí zejména vlákna (spacáky, koberce, geotextilie) nebo barvy, z plastových pytlíků a fólií se dělají třeba zatravnovací dlaždice, sběrový papír je surovinou pro papírny, sklo a kovy se zpracovávají staletí známými postupy. V mnohých obcích se nově zavádí sběr nápojových kartonů (krabic od džusů a mléka), takzvaných tetrapaků. Z těch se získává vysoce kvalitní buničina, polyethylen a hliník, případně se z nich lisují stavební desky, využitelné jako izolace nebo ztracené bednění.

Podmínkou k dalšímu využití ale je, aby jednotlivé složky byly co nejčistší. Platí, že čím má složka odpadu méně cizích příměsí, tím je její cena vyšší.

Nákladná záležitost

Zdůrazňování ekonomické stránky věci není v tomto případě samoúčelné. Třídění je vlastně velmi nákladná věc. Drahé

jsou svozové vozy i barevné kontejnery na separovaný odpad. Jeden stojí až 10 000 korun, na každé hnízdo jsou třeba čtyři a hnízdo může být ve městě několik desítek. Také svoz a další zpracování není levná záležitost. Jedinou možností, jak takto nákladný systém aspoň trochu uvést do ekonomické reality, je prodej vytríděných složek za co nejvyšší cenu. Přesto bývá recyklace odpadu ekonomicky ztrátovou záležitostí, kterou musejí obce dotovat z jiných zdrojů.

Sesypávají to?

Jak to tedy je: sesypává svozová firma sebrané odpady zpátky na jednu hromadu, nebo ne? Z uvedeného plyne, že pokud by to dělala, byla by zřejmě padlá na hlavu: investovat miliony do třídícího systému a potom se nepokusit z něj získat aspoň nějaké peníze zpět? Navíc je taková praxe přestoupením zákona o odpadech, tedy trestná. Samozřejmě se nikdy nedá vyloučit lidské selhání nebo havárie. I dobře vytríděné odpady však musí jít na skládku, pokud do nich někdo vhodí už zmíněnou mrtvou kočku, nebo je líný popojít s košem na odpady tři kroky ke kontejneru na směsný odpad, a místo toho ho vysype do kontejneru na papír.

Když naše povídání o odpadech shrneme: každý se může přičinit o to, aby se nezvětšovaly skládky odpadů. Stačí už doma v bytě vytrídít jednotlivé složky odpadů a dát je do správných kontejnerů. Většina obcí k tomu připravila dostatečný prostor vybudování hnízd s barevnými kontejnery, smlouvami s příslušnými firmami, budováním dotřídovacích linek a soustavnou osvětou. Tvrdí-li někdo, že netřídí proto, že se to »stejně sesype na jednu hromadu«, omlouvá tím nejspíše jen svou lenost a neochotu.

Jarmile Šťastná – Středočeský kraj

Náš Loreta opět oloupena

Na průčelí Lorety (obrácené k severovýchodu), ve výklenku po pravé straně zdobila po dlouhé roky Loretu plastika chlapce čtoucího z knihy. Tato soška (výška asi 120 cm), možná představovala moudrého Ježíška, který jako dvanáctiletý stanul mezi mudrci v Jeruzalémském chrámu.

Přišel nešťastný pátek 15. října a tato cenná plastika zmizela. Drzost a vandalství dnešních zlodějů nezná mezí. Komu a jak může posloužit tato socha z pískovce? Není ani z kovu, aby se dala zpeněžit ve sběrných surovinách. Možná, že bude stát u sídla nějakého bohatého magnáta, který si objednal její uloupení. Pro nás pro všechny je to ztráta věci historické ceny, která měla své místo mezi památkami naší obce.

Z. Srnská
muzeum

Romantická a historická krajina Dolního posázaví

Jízda vlakem „Posázavským pacifikem“, z Čerčan do Davle, Vraného, Zbraslavi a dále do Prahy je velmi příjemná a romantická. Před Poříčím vpravo nás upoutá pěkný výhled na kostel sv. Havla a po levé straně ze stanice Poříčí na kostel sv. Petra. Za Poříčím vyjede vlak do mírného návrší a po pravé straně v dálce se objeví na malou chvíli naše milé městečko Pyšely. Vlášek dále obkrouží trasu po hrázi Svárovského rybníka. Je tichý a na jeho hladině se pohupují různé druhy vodního ptactva. V dálce se vynoří majestátní čerčanský Chlum. Jak klidně a přívětivě působí krajina ubíhající kolem a každého si zcela podmaní.

Až za stanicí Jílové se tato krajina rychle změní na skalnatá údolí porostlá habřím a akátím. Jejich hloubka dosahuje místy až sto metrů. Dále projíždíme po mostě Žampach, nejvyšším na drahách v Čechách (výška 41,5 m). Má sedm oblouků s rozpětím 12 metrů. Začínáme projíždět tunely, kterých je na trase z Jílového do Vraného šest. Vlášek dále jede vysoko nad řekou Sázavou až před Davlí klesá na úroveň hladiny řeky ale to už je pak Vltava. Zde se tyto krásné řeky spojují a vlak se rychle blíží do Vraného, kde vystupují.

Touto trasou, mě důvěrně známou, jezdím často ku své dceři za vnučátky. Vždy s úžasem obdivuji tuto krajina v jejích ročních proměnách. Pokaždé cítím rozechvění nad hloubkou propastí a odvahou lidí, kteří si dovedli na krkolomných skaliskách přilepit to svoje „hnízdečko“ jen tak pro svoje potěšení z neobyčejných výhledů na řeku. Vždyť už před první světovou válkou se zde na „Zlaté řece“ scházeli mladí lidé a zakládali zde první trampské osady. Když tudy projíždím dnes, vzpomenu ale také na to, jak asi zle bývalo před šedesáti lety tady pod horou Medníkem u Pikovic, za nacistické okupace. Od p. R. Ransdorfové (dnes obyvatelky domova důchodců v Pyšeli), dcery známého kronikáře pana Josefa Vejmelky ze Zaječic, jsem získala pro Muzeum k okopírování Rodinnou kroniku, kde jsem našla zápis (vlastní prožitek) jejího bratra Josefa, který byl totálně nasazen v pracovním táboře právě v těchto místech u Pikovic, o kterých v tomto článku píše.

Josef Vejmelka se narodil v Zaječicích, vyučil se zedníkem a pracoval na mnoha místech (stavbách), naposled u firmy Tománek Krhanice. V roce 1942 byl ještě s dalšími řemeslníky ze Zaječic nuceně nasazen na Hradištku u Pikovic. V tomto pracovním táboře bylo nasazeno na práci ještě 30 stavebních firem pro německou armádu za účelem vybudování velkého vojenského střediska pro německou armádu. Němci zde měli zabráno všech šest tunelů, které byly od roku 1942 uzavřeny pro železniční dopravu. Byly v nich zřízeny dílny, ve kterých se vyráběly a opravovaly elektronkové a jiné součástky do německých raket V-1 a V-2, bylo zde zaměstnáno na 1 200 dělníků totálně nasazených. Pan Vejmelka jezdil denně, ještě s ostatními ze Zaječic (Jaroslavem Duškem, Josefem Svatošem, Františkem Slavíkem a dalšími dělníky z okolí), pěšky chodili na vlak do Čerčan, jezdili už v půl třetí ráno z Čerčan prvním vlakem do Jílového a dále pěšky na Hradištko. Zpět se dostali do Zaječic v jedenáct hodin v noci. Mnohokrát se stalo, že se opozdili, ne vlastní vinou, měli pak velké potíže s německými veliteli. Ti se na ně rozkřikovali, že sabotují práci. Byli tam pak nuceně ubytováni a domů si jezdili dvakrát týdně pro živobytí.

V tomto vojenském středisku byl také umístěn koncentrační tábor, kde byli uvězněni političtí vězni, příslušníci snad všech států. Asi 14 dní před květnovou revolucí se začaly poměry v táboře přirostovat. Pan Vejmelka v té době pracoval na stavbě nových baráků, přímo vedle koncentračního tábora a tak viděl, když ráno nastupovali vězňové na práci, jak SS-mani si dali postavit kulomety přímo do stavení baráků. Když pak vězňové postupovali po silnici k pracovišti asi v síle 300 až 400 mužů, Němci do nich stříleli z kulometů. Několik desítek vězňů zůstalo ležet na silnici, ostatní museli jít dál k pracovišti, nikdo k nim nesměl, ostatní se na to hrůzné divadlo museli dívat. Němci to tak prováděli po tři dny. Čtvrtina vězňů zůstala ležet na zemi. Až po třech hodinách přijela auta SS-manů a trestanci sami museli mrtvé i raněné, kteří nemohli jít dál, naložit. SS-mani je pak odvezli neznámo kam. Asi měsíc před těmito událostmi svolali SS-mani všechny dělníky zde totálně nasazené, zavedli je do lesa a tam pod dozorem se samopaly je donutili kopat zákopy.

Náhly útek:

Ve čtvrtek před revolucí seděli všichni ubytovaní ze Zaječic v hostinci v podkroví a poslouchali zahraniční zprávy z Anglie. Tu těsně před 11 hodinou v noci nastal ohromný výbuch, při kterém se rozsvítilo jako ve dne. Ten výbuch byl prý slyšet až v Zaječicích. V místnosti byli všichni ohromným tlakem odmrštěni každý jinam. Josef Vejmelka byl odhozen pod postel, kam by se normálně jinak těžko dostal. Neutrpěl ale tím naštěstí žádné zranění. Všichni ostatní byli zraněni od létajících střepin z vytloučených oken. Když se dostali z baráků ven, panoval zde velký chaos a zmatek. Střechy byly scházené, okna vytloučená, zranění i mrtví lidé. Němci vytušili, že to byl útok partyzánů a ve zmatku se začali evakuovat a opouštět tábor. Nezapomněli však s sebou vzít vězně, které asi někde postříleli. Později se ukázalo, že vybuchlo muniční skladiště mezi Pikovicemi a Hradiškem po zásahu partyzánů.

Ani dělníci v táboře již na nic nečekali, pobrali si nejnnutnější věci a prchali k Jílovému na vlak. Bylo pro ně velké štěstí, že bydleli za řekou v civilním pásmu směrem k Čerčanům, jinak by se zpět na most nedostali, protože vše bylo stráženo SS-many.

Po příjezdu do Čerčan viděli, že i zde panuje velký chaos, předzvěst konce války a začátek revolučních dnů a našeho osvobození od německých okupantů.

Tak popisuje své zážitky pan Josef Vejmelka z doby totálního nasazení v pracovním táboře na Hradištku.

Tato doba je pro nás již dávnou minulostí a je nyní na nás, aby se již nikdy neopakovala.

Z. Srnská, muzeum

Vzpomínka na štábního rotmistra

– palubního inženýra čsl. letectva v zahraničí –

Zdeňka Sedláka

Letos v říjnu vzpomínáme na zahynulého spoluobčana Zdeňka Sedláka a jeho manželku Editu.

Zdeněk Sedlák se narodil 29.7.1912 v Praze a část dětství i mládí prožil zde, v Pyšelicích. Pamětníci na něj vzpomínají jako na sympatického, sportovně založeného chlapce. Ve svém mládí pracoval v továrně AVIA Letňany. R. 1938 byl se skupinou odborníků vyslán do Bulharska, aby tam pomohli vybudovat leteckou společnost. Válečné události v Evropě r. 1939 přinutily tyto letecké inženýry a mechaniky rychle opustit Bulharsko. Nemohli se bohužel vrátit domů, do vlasti. Vydali se na náročnou a dlouhou cestu k záchraně svých životů. Nejdrive dorazili do Palestiny, pak putovali přes Afriku do Casablanky. Na krátkou dobu se ocitli ve Francii, ale skutečně jen velmi krátce, protože i tam již byl rozpoután válečný oheň. Bylo nutné uniknout do Anglie. Právě tato část cesty byla však nejobtížnější. Skupina se vydala na lodičkách od francouzských břehů přes kanál k břehům Anglie. Mnozí z přátel cestou zahynuli, byl to úsek s velkým množstvím německých ponorek a plavba byla skutečně náročná. V Anglii byl Zdeněk Sedlák přiřazen k letectvu RAF, k 311. bombardovací peruti. Byl palubním mechanikem a létal ponějvíce nad Biskajským zálivem. Za svou statečnost byl vyznamenán nejvyššími vojenskými řády:

Čsl. vyznamenání: 2 válečné kříže
3 medaile za chrabrost (1 zl. a 2 stříbrné)
Britská vyznamenání: 2 válečné kříže
Francouzská vyznamenání: 1 válečný kříž

Zdeněk Sedlák se šťastně dožil konce války, byl dokonce několik málo dnů po jejím skončení zde, v Pyšelicích, aby se potěšil se svými blízkými. Jeho osud byl však krutý. Zahynul krátce po válce a velmi mladý, při cestě do své vlasti. Je nezbytné seznámit se s kapitolou z knihy „Mnozí nedoletěli“. Slova v knize zasahují přímo k srdci člověka a my, všichni pyšelská občané se skláníme před tímto statečným člověkem.

Mnozí nedoletěli: F. Loucký, Naše vojsko 1989.

„Skončily letecké souboje, skončilo vzájemné a bezohledné bombardování, skončily námořní bitvy a hony na ponorky – skončila válka! Z osádek bombardérů se stali přechodně dopravní letci. Jejich prvním úkolem bylo dopravit do osvobozené vlasti velký počet repatriantů a nejrůznějšího materiálu. Letecký provoz mezi Velkou Británií a Prahou se velmi rychle rozrůstal, bylo možno mluvit o „leteckém mostě“. Bohužel ale také někteří z těchto letců, kteří se dočkali vítězného konce války, domů nedoletěli. Dne 5. října 1945 havaroval těsně po startu z letiště BLACKBUSHE letoun Liberator, při katastrofě zahynulo třináct cestujících a pět členů osádky. Mezi cestujícími byla také jedna příslušnice čs. Zahraničního letectva WA AF RAF – od 311. čs. Bombardovací peruti, Edita Sedláková, žena palubního mechanika poručíka Zdeňka Sedláka. Tento let měl vlastně být počátkem jejich svatební cesty, která skončila tragédií. Tolik se oba těšili na Prahu a na osvobozenou vlast – jejich osud však k nim byl příliš krutý.

Všechny oběti letecké katastrofy byly pohřbeny na ústředním londýnském hřbitově v Brookwoodu, osádka mezi svými – padlými ve válce – v čs. oddělení, cestující ve společném hrobě v oddělení 131.“

B. Dauthová

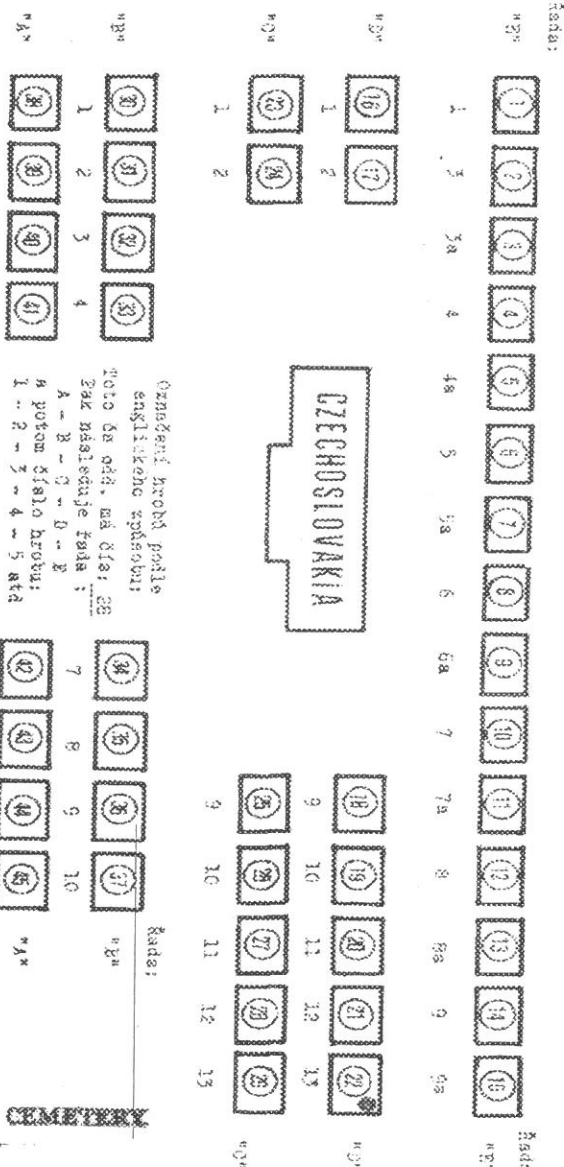
Československé oddělení na hřbitově v Brookwoodu

V hrobě číslo je pohřben:

1. Wechtner
2. Kouřinek
3. Študent
4. Bulie
5. Doležal
6. Štoklášek
7. Švec
8. Bláha
9. Pacifik
10. Bunzl
11. Göttinger
12. Giesebels
13. Jecháček
14. Čech
15. Rájecký
16. Kvačil
17. Kaudere
18. Kudláček
19. Chalupa
20. Veverka
21. Brož
22. Sedlák
23. Falichle
24. Fišera
25. Kotiba
26. Záleský
27. Jelen
28. Linhart
29. Rybníček
30. Čížek
31. Běh
32. Štverlík
33. Musálek
34. Polák
35. Blahoděk
36. Bláha
37. Šimek
38. Kubín
39. Jelínek
40. Vella
41. Bittner
42. Schwarz
43. Lenz
44. Louča
45. Prvoniš

V odd. RAF:

- 20-B-1 Malý
- 24-B-8 Čelka
- 20-B-12 Vanko

BROOKWOOD CEMETERY

Poznámka: Čerpáno z vyprávění MUDr. Františka Havlíčka – synovce Zdeňka Sedláka a z archivu rodiny.

Hasičské slavnosti v Litoměřicích 2004

Tak konečně zase tady. Po třech letech jsem na výstavišti v Litoměřicích. Již ne pouze s fotoaparátem. Vystupuji z vozu, za kterým máme na vleku naši stříkačku Ebert. Plní se nám další sen, ukázat opravený stroj, který jsme zrenovovali k našemu 120. výročí SDH Pyšely. Velkou výhodou bylo, že u ní motor nebyl poškozen a nepotřeboval složitou opravu. Největší sraz historické hasičské techniky právě začíná. Ve čtvrtek se sem sjíždějí nadšenci z celé republiky i z okolních států.

Dopravu stříkačky, což byl pro nás největší problém, nám hradil sponzor - stavební společnost PROXIMA z Benešova. Díky jemu si platíme pouze ubytování a stravu.

Přijeli jsme nejen s technikou, ale i s materiály kompletně seznamujícími s historií firmy Ebert a jejich výrobky. Okresní sdružení hasičů připravilo materiály, seznamující s naším okresem, a tak jedna nástěnka byla věnována i těmto informacím. Materiály o svém okrese jsme vystavovali jako jediní. Expozici se nám podařilo umístit k pavilonu S. Bylo to výhodné při ukládání techniky přes noc.

V pátek se roztáčí kolotoč slavností. Přicházejí školy z celého kraje a ostatní vystavovatelé si prohlíží stánky svých kolegů.

V kongresovém centru probíhá svěcení knihy o historické hasičské technice (již druhé volné pokračování). Začínají přednášky o renovaci stříkaček a výzbroje, oslavy 140. výročí založení prvního československého hasičského sboru ve Velvarech. V celém areálu výstaviště je k vidění nepřehledné množství historické i současné techniky a jedna ukázka střídá druhou. V sousedství je otevřená nová stanice HZS Litoměřice. Každý hasič si zde našel něco zajímavého.

Hřebem oslav je sobotní nástup na náměstí v Litoměřicích se „spanilou“ jízdou městem na výstaviště. Slavnostní nástup navštívil Stanislav Gross v uniformě dobrovolného hasiče s Karlem Richtrem starostou SHČMS. Po proslově před všemi nastoupenými sbory připnul pamětní stuhy k výročí založení prvního hasičského sboru na seřazené prapory. Nekončící proud hasičských vozidel, koňských spřežení a sborů se přemístil na výstaviště, kde pokračoval od 13h další program. Naš sbor byl jediný, který měl na označení v průvodu také znak své obce. Byl zde vyhlášen vítěz celorepublikové soutěže „o nejlepší internetové stránky SDH“. Večerní lampiónový průvod skončil na Lodním náměstí. Zde byla předvedena nasvícená Hasičská fontána na hudbu Bedřicha Smetany – Vltava. HZSP Kaučuk Kralupy ukázal v činnosti jeden ze svých monitorů. V 22,30h bohatý celodenní program zakončil ohňostroj. Každá restaurace nebo hospůdka byla obsazena hasiči, my jsme se usídlili v restauraci Bašta v bývalé věži městského opevnění.

V neděli jsme se rozloučili s pořadateli akce, naložili přívěs a rozjeli se domů. Bylo nás tu na 200 vystavujících sborů a do areálu se přišlo podívat 10 000 lidí. Je to jediná akce, kdy se můžeme sejit z celé republiky všichni, kteří se zajímáme o historickou hasičskou techniku a snažíme se ji zachovat do budoucích let. Jako poděkování za práci našich předků, kteří s touto technikou sloužili mnoho let. Doufám, že se budeme moc zúčastnit příštího ročníku s dalším strojem, znovunalezeným, zachráněným.

Jan Kostrhoun SDH Pyšely

NAŠE EXPOZICE

NAPSALI O PYŠELÍCH

(4. část)

Důležitým zdrojem informací pro každého badatele jsou slovníky čili encyklopedie. Dělí se na specializované (např. slovník výtvarných umělců) a všeobecné. Právě v nich se můžeme dočíst také o našem městě. Není to samozřejmě žádné zábavné počtení, ale zato se zde dozvíme řadu důležitých informací. Velmi zajímavé bývá porovnání údajů různých encyklopedií, např. jak přibývalo (nebo ubývalo) obyvatel, průměrný atd.

Nejstarší česká encyklopedie, Riegrův Slovník naučný, vycházela v l. 1860-74. Podívejme se, co se píše o Pyšeli:

„Pyšely městečko v Čechách, v okrese Jilovském, kraji Pražském, čítá 954 české

obyvatele. Má farní kostel Povýšení sv. Kříže (již r. 1350 farní), Loretánskou kapli z r. 1699 od hr. z Halleweilu, zámek, týmž hrabětem založený a r. 1780 hr. Antonínem Voračickým z Paběnic obnovený, s kaplí přátelství Ježíšova, školu a j.“ Dále je uveden výčet majitelů panství.

Tolik VI. díl Riegrova Slovníku naučného, který vyšel v r. 1867. Jeho údaje je třeba upřesnit v tom, že zdejší zámek je mnohem starší. To však odhalil až průzkum na konci 20. století a autor hesla Pyšely v tomto slovníku to nemohl vědět.

Nejvýznamnější mezi našimi encyklopediemi je však Ottův Slovník naučný. Impozantní dílo o 27 svazcích (plus dodat-

ky) vycházelo v l. 1888 – 1908. Dodnes je chloubou knihoven všech badatelů a o jeho významu i pro dnešek svědčí jeho nedávné nové vydání. Ve 20. díle, který vyšel r. 1903, je našemu městečku věnována skoro polovina stránky a je zde také vyobrazen zdejší znak. Dočteme se zde, že:

„Pyšely, Pišely, město v Čechách, v hejtmanském král.-vinohradském, okrese jilovském, na želez. trati Praha – Benešov, má 94 domy, 812 obyvatel. čes. a 7 německých (1890), farní kostel Pozdvižení sv. Kříže s náhrobkou majetníků Pyšel, pětitřídní školu s paralel., poštu, telegraf a 4 výroční trhy. Obyvatelé živí se zemědělstvím, obchodem a drobnými řemesly.“

Alodiální panství Pyšely (1270, 26 ha) se zámek, dvorem a lihovarem drží dědicové po svob. pánu Konrádu Mattencloiti. Pro upřesnění uvedme, že alodiální panství znamená nemovitost v plném vlastnictví, svobodný statek na rozdíl od lenního. Zbytek hesla je věnován historii Pyšel.

V r. 1909 vyšly doplňky k Ottovu slovníku naučnému. Doplňují to, co už bylo o Pyšelích napsáno, o statistické údaje ze sčítání v r. 1900. Tehdy zde bylo napočítáno 98 domů se 733 českými a 11 německými

mi obyvateli.

Pyšely tedy za 10 let vykazovaly přírůstek domů, i když čtyři novostavby za celé desetiletí není nijak ohromující výsledek. Zato dál pokračoval úbytek obyvatel. Porovnáme-li dosavadní údaje, zjistíme, že se Pyšely velmi rychle vyliďňovaly. Úbytek 200 obyvatel za necelých 50 let je u nevelkého městečka hrozný. Tento trend se naštěstí po 1. světové válce zastavil, jak dokazují údaje dalších encyklopedií.

Malý slovník naučný B. Kočího, který vyšel v r. 1929, uvádí v Pyšelích 978 oby-

vatel. Tento údaj převzal Masarykův slovník naučný a upřesňuje ho:

„Pyšely, městy ve středních Čechách, soudní okres Jilové, 362 m nad mořem, 978 obyvatel českých, 70 % katolíků, 20 % církve husitské, 1 % israelitů, 1 % evangeliků, 8 % bez vyznání. Zámek, letovisko, výroba perleťového zboží, státní ústav pro výcvik psů.“

Tolik 5. díl Masarykova Slovníku naučného z r. 1931.

PhDr. Jiří Chvojka

POKRAČOVÁNÍ V PŘÍŠTÍM ČÍSLE

LÉKAŘ

Znalostní orientace v péči o dítě

Zakroužkujte si odpovědi, které považujete za správné

1. Teplotu těla kojence budu měřit

- a) v podpaží
- b) v zadečku
- c) na čele

2. Horečku dítěti snížím

- a) acylpyrinem
- b) paralenem
- c) zábalen

3. Na silně opruženou kůži zadečku použiji

- a) zásyp
- b) mast
- c) obklad

4. Pro kojence je nejlepší forma léku

- a) tableta
- b) čípek
- c) sirup

5. Prvá smysluplná slůvka řekne dítě ve věku

- a) 6 – 8 měsíců
- b) 9 – 12 měsíců
- c) později

6. Dítě dokáže přirovnávat barvy

- a) od dvou let věku
- b) od tří let věku
- c) později

7. Pokud dítě začne brát tužku do levé ruky

- a) navštívím dětského psychologa
- b) naučím jej kreslit pravou
- c) pochopím, že je levoruké

8. Ordinaci logopéda navštívím tehdy, když

- a) dítě kulhá
- b) dítě šilhá
- c) dítě zakoktává

9. Průjem předškolního dítěte zaléčím

- a) vařenou mrkví
- b) banány
- c) kompotem

10. Pokud dítě po pádu z kola zvrací a je spavé

- a) nechám je v klidu a dospát
- b) zavolám lékařskou pohotovost
- c) ihned jedu na chirurgii

Svůj test si uschovejte!

V příštím čísle Pyšelských listů naleznete správné odpovědi!

PRANOSTIKY

Připravil MUDr. Pavel Biskup, dětský lékař

Říjen (na jednom konci ještě hřeje, na druhém již mrazí)

Říjen, coby desátý měsíc roku, byl podle starého římského kalendáře, v němž rok začínal březnem, měsícem osmým, tedy octobrem. Odtud proniká jeho jméno do většiny evropských jazyků. Český název nepochybně pochází od jelení říje, říje (od slovesa řvát). K jeho širšímu popisu jsem pro vás tentokrát vybral citát H. W. Longfellowa (1809 – 19884, americký básník): „Stěhovaví ptáci plují ze zamrzajících severských zálivů k břehům tropických ostrovů. Úroda byla s polí svezena domů a stromy divoce zápasí se silným větrem. Včely s prorockým pudem potřeby nashromáždily med, až úly přetékaly, a lovcí tvrdili, že zima bude studená, neboť hustá byla kožešina lišek. Nastala nádherná roční doba – vrchol podzimu. Vzduch se naplnil novým a kouzelným světlem. Kraj ležel jako znovuzrozený“. Prostě idylka.

Podle analýzy klementinských pozorování započatých v r. 1775 se v první říjnové dekádě pohybují průměrné denní teploty v rozmezí 12,3 až 10,7 °C, druhé od 10,5 do 3,4 °C a ve třetí od 3,2 do 2,6 °C. Ve stávajícím klimatickém optimu (tj. od samého konce 19. Století) dosahují průměrné měsíční maximální teploty až 14,0 °C a minimální zhruba 6,5 °C. S nadmořskou výškou, velikostí

civilizační zástavby a místními orografickými zvláštnostmi se příslušně mění. I v nejteplejších oblastech našeho státu končí v první říjnové dekádě tzv. hlavní vegetační období (časový úsek vymezený průměrnou denní teplotou 10 °C a vyšší) a v polohách nad 250 m nad mořem dospívá k závěru i tzv. velké vegetační období (časový úsek vymezený průměrnou denní teplotou 5 °C a vyšší). Celkový charakter října vám neopomenou přiblížit několika pranostikami: říjen k zimě hlavu kloní; když jde říjen ke konci, zima jde k počátku a kožichy z půdy a také – říjen nemá v oblíbě ani koleje, ani saně. Na tom končí, protože právě teď jsme dospěli k otevření kalendáře našich předků. Počasí se jim podařilo shrnout do čtyř relativně samostatných období:

a) z posledních zářijových dnů zasahuje do října svatováclavské babí léto, o němž jsme si již říkali, že se vyznačuje teplým, klidným, slunečním počasím s mlhami, ranními mrazíky i mrazy. Z lidových rčení tuto charakteristiku např. potvrzují: fouká-li vítr na sv. Remigia (1. 10.) od východu, bude teplý podzimek (jedná se o typické vzdušné proudění babího léta); den Panny Marie Orodovnice (2. 10.) – první mrazíky a sv. František (4. 10.) – v poledne košile, ráno kožich;

b) tereziánské babí léto. Počátek má v polovině první říjnové dekády a v dlouhodobém průměru vládne našemu počasí až po dny na přelomu druhé a třetí dekády. Jedná se o druhou část babího léta. Svými projevy zasahuje od východní Evropy po Velkou Británii, od Skandinávie až po Balkán, střed Evropy nevyjímaje. Na rozdíl od léta sv. Václava leží tereziánské léto na sestupné teplotní křivce podstatně hlouběji, nežli období předcházející. Častější je i výskyt takových opticky nápadných příznaků chladného podzimu, jako je jíní (lidově šedivák; analogicky vzniká jako rosa, ale při záporných teplotách) a o něco později i jinovatka (křehká ledová usazenina ve tvaru jehel, šupin a peříčkovitých útvarů). Zajímavé jsou i pranostiky z tohoto časového úseku: Brigita svatá (8. 10.), na mlhy bohatá; sv. Terezie (15. 10.) z rosičky nadělá perličky; sv. Terezie šedivá, louky svým vlasem zdobívá a ještě – sv. Gál (16. 10.; Gallus – Havel), babí léto vzal;

c) šimonská chladna. V dlouhodobém průměru spadají do časového úseku od dnů na přelomu druhé a třetí dekády až po poslední říjnové dny a vyznačují se výrazným chladným počasím. Začínají obdobím plného podzimu s příznačným výskytem sychravých chladných a větrných dnů, nočních a zvláště ranních (kolem východu slunce) mrazíků (přízemních) i mrazů (ve standardní výšce 2 m), mlh, jíní a jinovatek.

Šimonská chladna přináší i do středních a někdy také nižších poloh našeho území deštivé srážky se sněhem a nebo již i první sněžení. Nezřídka vane čerstvý (8 až 10 m.s⁻¹) až bouřlivý (17 až 20 m.s⁻¹) vítr, coby předzvěst listopadu, nejbohatšího měsíce na vichřice (21 až 24 m.s⁻¹). Samozřejmě, že se k mimořádně silnému vzdušnému proudění váží i jeho až hrůzostrašné účinky. Jeden z neobyčejných případů, který se zcela vymyká idylickým popisům šumavské přírody z pera Karla Klostermanna (1848 – 1923, představitel českého realistického venkovského románu), se stal 25. 10. 1870. Po předcházející staletí nezaznamenaná ničivá vichřice v ten den způsobila obrovskou polomovou kalamitu s centrem na Šumavě, již padlo v jižních Čechách a na území Bavorska za obět pět milionů kubiků dřeva. Za pomoci dřevařů až z Itálie se zpracovávalo na obou stranách hranic plných šest let (tolik ze záznamů kronikářů).

Jako typické pranostiky z tohoto časového úseku jsem pro vás vybral: do sv. Lukáše (18. 10.), kde chceš ruce mně a po sv. Lukáši za řadra je dej (zřejmě při vši počestnosti); sv. Voršila (21. 10.), zimu posílá; na Šimona a Judy (28. 10.), zima je tady a po Šimoně a Judy, naděj se sněhu a na poli zmrzlé hrudy;

d) léto Všech svatých, kterému ustupují zpravidla na samém konci měsíce šimonská chladna. Jedná se o velice pozoruhodnou teplotní singularitu. Pokud se někdy s tímto termínem setkáte, tak vězte, že se jedná o jeden z jevů víceméně přesně vázaných na určitá kalendářní období (když už jsem to nakoukl, tak dále mezi ně ve střední Evropě především patří medardovské počasí, ovčí chladna, babí léto a vánoční obleva). Jinými slovy: singularita je pravidelná odchylka od normálního průběhu počasí, která je ještě patrná ve stoleté řadě pozorování (na křivce ročního chodu teploty sestavované den po dni ze stoletých průměrů hodnot teploty v jednom pozorovacím bodu, měřených a vypočítávaných stejnou metodikou). Požadavky velice náročné, ale v naší hydrometeorologické službě u několika stanic bez problémů splnitelné. Podrobněji se k létu Všech svatých vrátíme v příštím pokračování.

Počasí sledujeme z různých důvodů a dokonce existuje určitá skupina lidí, kteří se tím kupodivu i užívají. To teď ponechme stranou. Obrátím vaši pozornost k dnes již zapomínaným činnostem, které byli našim předkům bližší, než mnohé jiné.

Začnu tradičně, tedy pranostikami. V říjnu se nejčastěji vyskytují pranostiky vinařské (známých je jich prý kolem čtyř set). Jako na dlani se v nich zračí veškerá celoroční vinařova práce, jeho obavy, úsilí a tužby. Není od věci, když připomenou pyšelský vinohrad pod Loretou provozovaný ještě v polovině 19. století. O jeho kvalitě jsem se nic nedočel, ale místní konzumenti museli dobře vědět, že právě říjen je pro něj měsícem nejdůležitějším. Jde o období, kdy na vinohradech vyžívají hrozny a kdy se sklizeň vína dostává do závěrečné fáze.

Tradice českého vinařství je více než tisíciletá. Vinná réva, jako tradiční kulturní plodina, překračující hranice a jazykové bariéry (v tom má hodně společného s počasím), jako by potvrzovala pro všechny vstřícné přísloví, že při víně k sobě lidé mají nejbližší. Z mnohých dalších jsem na ukázkou pro vás připravil: říjen – hrozen shozen; Remigius (1. 10.) hrozny sbírá a Viktorýn (20. 10.) presem svírá; sv. Judy (28. 10.), válí sudy a ještě varující rčení – vinohrad dovede člověka obléci, ale i vysvléci.

Říjen je také měsícem, ve kterém zemědělci začínali s vyvážení mrvy, případně jiných druhů hnojivých látek. Tisícileté zkušenosti je vedli k poznání, že některé nahromaděné organické látky podmiňují v místech svého zapravení do půdy mimořádně příznivý růst rostlin. Z dějin starověku a ještě i středověku jsou známy případy, že takoví či jiní hospodáři, kteří začínali tuto technologii v širším měřítku používat, byli obviňováni z čarodějnictví, ze spojení s „nečistým nadpřirozenými silami“. Písemné doklady o pokrokových metodách sledujících obnovování půdní úrodnosti hnojením se proto všeobecně množí až od liberálnější druhé poloviny 16. století. V instrukcích z rožmitálského panství se v r. 1558 doslovně píše: A mohouc také každý hospodář to znáti, že hospodářství poplužní (v užším slova smyslu se jednalo o polnosti vsi využívané k zemědělským aktivitám) nejvíce dobyt看 (ladem) stojí, kdežto bez hnoje zvelebováno a opatrováno být nemůže.

V době, kdy se polní úroda přestěhovala do stodol, stohů, sklepů a sýpek, víno bylo v sudech a mrva ze dvora vyvážena do polí, slavila se posvícení. Posvícení byla skutečným svátkem selského lidu. Neřídila je církev a neorganizovala vrchnost. Přirozeně vypluly z uzavřeného výročního cyklu zemědělských prací, po završení sklizně polních úrod. Staročeské posvícení nebylo ledajaké a odpovědně se slavilo plných osm dní. Teprve roku 1787 nařídil císař Josef II. omezit trvání posvícenských zábav na neděli a následující pondělí, a to v pevně stanovenou dobu. O jakou to dobu se jednalo, je jasné z jejich pojmenování – posvícení svatohavelská neboli císařská. Mnohé bychom se o nich jistě dozvěděli z pyšelského archivu. Tím ale nechci končit. Bratři Mrštíkové (Alois s Vilémem) v kronice z moravské dědiny s názvem Rok na vsi, s dějem pocházejícím ze samého konce 19. a začátku 20. století, píší: „Není veselejších, není bezstarostnějších svátků na venkově nad tyto svátky, není dnů sytějších a rozmailejších, není chvil lehkomyslnějších a hýřivějších. Člověk, který se po celý rok nikdy řádně nenajedl a žaludek po celý rok šidil zemákem a kořalkou – na posvícenské hody mu dopřeje co hrdlo ráci“. Prostě nefalšovaná lidová sláva. A v nejlepším, jak se říká na českém venkově, se má přestat. Končíme, vážení čtenáři PL. Příště si popovídáme o listopadu

RNDr. Miroslav Zeman

Kulturní centrum Kamenice Ringhofferovo nám. 434,
251 68 Kamenice tel/fax 323672643

listopad 2004 od 19.30 hodin Divadelní představení
„S tvoji dcerou ne“ nebo „Víš přece, že neslyším, když teče voda“

V hlavní roli – Petr Nárožný
Vstupné 250,- Kč

4. prosince 2004 od 9.30 hodin
Taneční soutěž
KAMENICKÝ POHÁR 2004

5. prosince 2004
VÁNOČNÍ TRHY

7. prosince 2004 od 19.30 hodin
Vánoční koncert skupiny
SCHOVANKY s Karlem Černochem
Vstupné 250,- Kč

8. prosince 2004 od 9.00 hodin
„VÁNOČNÍ DIAMANT“

Vánočně laděná pohádka
pro děti od 3 do 10 let
Pořady pro děti a mládež - vstupné 25,- Kč

14. prosince 2004 od 19.30 hodin
„Vánoční evergreenový jazzový koncert“
Uslyšíte skladby – Ježka, Gershwina, Běhouneka, Ellingtona,
Müllera v podání – Michal Filek Trio
Stolová úprava
Vstupné 150,- Kč

Regionální muzeum Jílové u Prahy

ČAS JIM NA KRÁSE NEUBRAL (Z darů muzeu za posledních 10 let)

Čas nás celým životem provází a někdy dokonce více či méně honí. K nám, lidským bytostem, je neúprosný. Občas žasneme a nestačíme se divit, když si prohlédneme fotografie, které už nějaký rok pamatují. Nevěřícně se ujišťujeme, že rozesmáté batole na fotografii není nikdo jiný než naše maličkost před padesáti lety, mladá žena sklánějící se nad šálkem kávy je nyní už babičkou našich dětí a určité mi dáte za pravdu, že jedna vzpomínka pronásleduje druhou a nám se začínou vybavovat věci, které jsme znali, ale které se postupem času jaksi z našeho života vytratily. Někdy vzpomínky bývají tak dotěrné, že se neubráníme nostalgii a zatoužíme alespoň na chvíli „zafoulat se“ do časů minulých. V těchto případech končíme na půdách, ve sklepech, komorách, zkrátka tam, kam odkládáme věci, které už nepotřebujeme, které nám v dané době i překáží, ale z účty k našim předkům je schováváme. Když se konečně dostaneme k našim pokladům a povolíme zámky kufrů či vika krabic, nic už nebrání našemu rozjímání. Ponoříme se do vzpomínek veselých nebo smutných, ale zcela určitě převažují ty příjemné, protože stará lidská moudrost praví, že „čas hojí všechny rány“. Pokud Vaše exkurze do minulosti končí opětovným uzavřením kufrů a krabic, pak rozhodně ony věci nenajdete v našem muzeu. Stane-li se však, že se Vás zmocní obavy o jejich další osud za deset, padesát a více let a uvědomíte-li si, že pokud se opráší, tak vlastně žádnou újmu neutrpěly, ba naopak jsou němými svědky časů minulých s velkou vypovídající hodnotou, nastává chvíle rozhodování. Každý z nás se čas od času dostává do obdobných situací. Rozdíl má být pouze závěrečná řešení. Padne-li volba na jílovské muzeum, aby Vám chvíle rozhodování ulehčilo, potom je tu pro Vás výstava, která bude otevřena v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy 13. listopadu 2004 ve 14.00 hodin a potrvá do 30. ledna 2005.

Exponáty, které návštěvníkovi předkládáme ve výstavě, jsou průřezem toho, co muzeum získalo do sbírkového fondu darem v průběhu posledních deseti let. Počátky tzv. „dárcovských výstav“ sahají do roku 1994 a jsou spojeny s přípravami blížícího se stého výročí Národopisné výstavy Československé (dále jen NVČ), která se konala v roce 1895 v Praze. Jílovské muzeum se již tehdy na výstavě prezentovalo 425 sbírkovými předměty. Přinejmenším z toho důvodu nebylo možné opomenout v roce 1995 sté výročí NVČ i v jílovském muzeu. Tak jako před sto lety, tak i v roce 1994 jsme se pokusili zapůsobit na národní citění občanů, protože u zrodu NVČ 1895 stál obrovský patriotizmus a neopustil výstavu po celou dobu jejího konání. Ukázalo se, že náš záměr byl příznivci jílovského muzea vyslyšen, neboť nejen v roce 1995 jsme mohli připravit výstavu z exponátů, které muzeum získalo v předchozím roce darem, ale k našemu velkému potěšení se situace opakovala i v následujících letech, až jsme se dostali do roku letošního, kdy si výstavou „Čas jím na krásě neubral“ připomeneme první kulaté výročí konání již zmínovaných „dárcovských výstav“. Exponáty, které návštěvník ve výstavě uvidí, tvoří asi čtvrtinu z celkového počtu 2218 sbírkových předmětů, které muzeum v průběhu posledních deseti let získalo darem. Výstava je tichým poděkováním Vám, kteří jste se často museli vypořádat s myšlenkou, zda darovat předmět, který je sice Vašemu srdci blízký, ale bude-li v muzeu, najde si nepochybně mnohem větší počet obdivovatelů. Ten, kdo v této výstavě očekává jednotlivé vývojové řady vystavených exponátů chronologicky seřazených, bude zklamán. Naopak, směsice různorodých předmětů má upozornit na rozmanitou akviziční činnost jílovského muzea. Možná, že pro jednoho návštěvníka bude výstava motivací, kam s věcmi, které by on sám doma oželel, ale byl by rád, aby byly využity pro generace příští.

Asi se ztotožníme v názoru, že dobu, ve které vystavené exponáty byly každodenně užívány, odnesl čas. Přesto jím na krásě určité neubral. Stále mají ono tajemné kouzlo, jehož prostřednictvím se můžeme alespoň na chvíli přenést do časů minulých. Je zajímavé, že většinou si idealizujeme vše to, co bylo. Proto se asi tak rádi vracíme k tomu, jak se žilo, co si lidé oblékali, jak se k sobě chovali a je asi přirozené, že si vybíráme jen to pozitivní. Proto budeme rádi, když ve Vás výstava vyvolá vzpomínky na Vaše blízké, na dětství a události, které se Vám vybavují ve spojení s pohledem na jednotlivé exponáty. Zkrátka vzpomínejte, sněte, idealizujte si, oprostěte se od všedních starostí. Budete-li mít po zhlédnutí výstavy pocit, že jste se probudili z krásného snu, pak výstava splnila svůj účel.

Stanislava Tejšková
Regionální muzeum
v Jílovém u Prahy

POSVÍCENSKÝ TRH

V sobotu 18.9.2004 se konal na náměstí v Pyšelicích „POSVÍCENSKÝ TRH“.

Od brzkého rána si zde trhovci, místní i přespólní chystali své stánky, v nichž si mohli návštěvníci trhu prohlédnout a zakoupit vystavované zboží. Ve stáncích bylo možno vybírat z keramiky, byly zde nejrůznější hrnečky, vázy, džbány, květináče, ozdoby, betlémy, ale třeba i neobvyklé struhadlo na česnek. Jinde zas bylo možno koupit sušené květiny, dřevěné výrobky, ozdobné zápalky, korále či přívěsky.

Kdo se chtěl potěšit nejen okem, ale i chutí, mohl se zastavit u stánku s medovinou, ochutnat staročeské perníky, koláče, záviny, či rybí výrobky.

Děti se mohly zabavit ve stánku, kde pro ně byly připraveny pastelky a papíry, ten, kdo namaloval svůj koláč, dostal malou sladkou odměnu a obrázek byl vystaven.

Od rána nosily „pyšelské pekařky“ své posvícenské koláče do soutěže o nejhezčí „PYŠELSKÝ POSVÍCENSKÝ KOLÁČ“. Přihlásilo se celkem osm soutěžících, které přinesly své koláče do stánku. Koláče byly vystaveny anonymně jen s čísly a kolemjdoucí zde dávali hlas tomu nejhezčímu. Celkem hlasovalo 95 osob. Vítězný koláč paní Dalimily Svatošové získal 42 hlasů, byl doopravdy nádherný, skládaný z několika náplní, zdobený mandlemi a rozinkami. Pro vítězku byla připravena originální cena v podobě jak jinak než koláče, avšak pečeného v troubě keramické. Pro tuto příležitost ho vyrobila, nádherně nazdobila a do soutěže věnovala paní Lucie Papírníková.

Všechny soutěžní koláče byly nakonec rozdány, jen koláč vítězný byl jako cena předán dětem do Dětského domova v Pyšelicích za nejhezčí obrázek, které zde namalovaly.

Bohužel se omluvili trhovci s dřevěnými hračkami a vizovickým pečivem, ale i přesto věříme, že se trh podařil. Počasí na nás bylo přívětivé a tak nic nechybělo k pohodě, k zastavení se s přáteli či sousedy.

Děkujeme všem !

vh

Oznámení a poděkování

V říjnu letošního roku ukončila svoji činnost dosavadní kulturní komise OÚ Pyšely. Děkujeme touto cestou za její odvedenou práci a současně bychom rádi oslovili ty z nás, kteří by chtěli svými nápady přispět k obohacení kulturního života obce. Lhostejno, zda mají zkušenosti s členstvím v kulturní komisi či se nikdy na podobné činnosti nepodíleli.

Odvaha a chuť něco udělat pro společnou věc jsou mnohdy víc.

Zveme Vás – zájemce o tuto práci – na první informativní setkání do přízemí OÚ v Pyšelicích dne 22. listopadu 2004 v 17.00 hodin.

Pyšelský kulturní přehled 2004

- 12.11. Divadelní představení - Divadelní spolek z Ohrobce – „HROB“, uvede představení Jára Cimrmana „Pohádka aneb Dlouhý, Široký a Krátkozraký“, od 19.30h v sokolovně v Pyšelicích
- 19.11. Noční čtení pro děti školou povinné 1.-5. třída (soutěže, hry), v budově OÚ
- 20.11. Promítání diapozitivů : „NAMIBIE“, v hasičské zbrojnici od 17.30 hodin
- 22.11. Informativní setkání zájemců o práci v kulturní komisi, v přízemí OÚ Pyšely v 17.00 h
- 28.11. Zahájení výstavy obrazů Zdeňky Srnské a keramiky Michaely Fischerové, v budově OÚ, od 14 h
- 28.11. Zahájení Pyšelského adventu (+5.12., 12.12., 19.12.)
- 4.12. Promítání filmu : „Umučení Krista“, v hasičské zbrojnici od 18.00 hodin
- 6.12. Pyšelské Mikulášské – vánoční trhy na náměstí v Pyšelicích od 16.00 hodin
- 11.12. Navazující přednáška s diskusí s názvem : „Narození, umučení a vzkříšení“, v hasičské zbrojnici od 18.00 hodin
- 11.12. Domov důchodců Pyšely – výstavka ručních prací od 10.00 do 16.00 hodin
- 11.12. Divadelní představení. Divadelní soubor z Prahy Horních Počernic uvede „Krysaře“ na motivy Václava Renče od 19.30 h v sokolovně v Pyšelicích
- 15.12. Vánoční koncert dětského sboru Rolníčka v kostele v Pyšelicích od 17.00 hodin
- 18.12. Navazující přednáška s diskusí : „Tajemství Křesťanských Vánoc“, v hasičské zbrojnici od 18.00 hodin
- 23.12. Pyšelské vánoční zastavení – tradiční prodej ryb, voňavé stánky něco pro zahřátí
- 26.12. Vánoční překvapení divadelních ochotníků z Pyšel v sokolovně od 18.00 h
- 30.12. Svíčková se svíčkou po svíčkách tajemnými zákoutími Pyšel

Poslechněte si naše zvony

U kostela, na náměstí nebo u otevřeného okna

28.10.2004 v 21 h

na 5 minut rozeznáme dva zvony věže

Pyšelského kostela

již druhým rokem se připojujeme k akci

Zvon Míru v Roveretu

SDH Pyšely

V Pyšelském muzeu je prodloužena **výstava „Květnové revoluční události v roce 1945 v Pyšelicích“** až do konce sezony – **do 11. listopadu 2004.**

VYUŽIJTE TĚTO POSLEDNÍ MOŽNOSTI SHLÉDNOUT VÝSTAVU.

Dne **28. listopadu ve 14,00 hodin** bude zahájena **výstava obrazů p. Zdeňky Srnské a keramiky p. Michaely Fischerové** v přízemí budovy obecního úřadu v Pyšelicích

VŠICHNI JSTE SRDEČNĚ ZVÁNI.

Na základě vloni vzniklé tradice a kulturní spolupráce s Divadelním spolkem z Ohrobce „HROB“ si Vás Divadelní ochotníci TJ Sokola Pyšely dovolují pozvat na představení: Jára Cimrmana „**Pohádka aneb Dlouhý, Široký a Krátkozraký**“, kterou ochotníci z Ohrobce sehraji v kamenném divadle v sokolovně v Pyšelicích a to **v pátek 12.11.2004 od 19.30 hodin.**

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK – V OBCHODĚ S TEXTILEM NA NÁMĚSTÍ V PYŠELICÍCH.

Divadelní ochotníci TJ Sokola Pyšely si Vás dovolují pozvat do sokolovny v **sobotu 11.12.2004 od 19.30h** na **divadelní představení** ochotníků z Prahy – Horních Počernic „**KRYSAŘ**“ na motivy Václava Renče.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK – V OBCHODĚ S TEXTILEM NA NÁMĚSTÍ V PYŠELICÍCH.

Ve sváteční neděli na Štěpána, **dne 26. prosince 2004 se uskuteční slavnostní premiéra divadelní hry „Malované na skle“** v podání pyšelských ochotníků. **Začátek bude v 18.00 hodin v místní sokolovně.** Přijďte si poslechnout krásné melodie a texty přebásněné do češtiny Jaromírem Nohavicou.

Představení nemá přestávku a trvá přibližně 80 minut. Vedle stálých pyšelských ochotníků se Vám představí i řada hostů, převážně z Prahy, ale také i z nedalekého okolí. Pořadatelsky tento sváteční večer zajišťuje TJ Sokol Pyšely. Stejně jako na loňské premiéře bude stolová úprava, hlediště, svíčky, vánoční pečivo a vůbec všechno co k vánoční atmosféře patří.

Těšíme se na Vás a nezapomeňte, že sokolovna má jen omezenou kapacitu. Zajistěte si proto vstupenky včas.

Srdečně Vás zvou Vaši ochotníci

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK – V OBCHODĚ S TEXTILEM NA NÁMĚSTÍ V PYŠELICÍCH

PODĚKOVÁNÍ

Obecní úřad děkuje manželům Daně a Janu Čenským za přípravu dalšího ročníku cyklistických závodů pro děti. Počasí sice letos bylo méně příznivé než v minulých letech, přesto se závod setkal s velkým zájmem malých závodníků i jejich rodičů a prarodičů. Děti si ze závodů odnášely nejen krásné ceny, ale i spoustu zážitků a dojmů. Jejich rozzářené oči a radost ze závodění byla jistě pro pořadatele ta nejvyšší odměna za jejich velké úsilí.

INZERCE

VÝROBA A PRODEJ KERAMIKY

Užitková, dekorační, výroba na zakázku.

LUCIE PAPÍRNÍKOVÁ, NÁMĚSTÍ T.G.M. 74, PYŠELY,
TEL.: 323 647 088, MOBIL: 606 504 889

Prodám

zánovní chladničku s mrazákem
celkem obsah 248 l.

Cena dohodou.

tel.: 323 655 354